

Standardy kształcenia dla kierunku studiów:

Finanse i rachunkowość

A. STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Studia pierwszego stopnia trwają nie krócej niż 6 semestrów. Liczba godzin zajęć nie powinna być mniejsza niż 1800. Liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System) nie powinna być mniejsza niż 180.

II. KWALIFIKACJE ABSOLWENTA

Absolwent powinien posiadać wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości, funkcjonowania instytucji finansowych i banków oraz umiejętności analizy podstawowych zjawisk gospodarczych i sytuacji ekonomiczno-finansowych jednostek gospodarczych. Absolwent powinien rozumieć przyczyny i skutki występowania zjawisk gospodarczych na szczeblu makro- i mikroekonomicznym w warunkach otwartej gospodarki rynkowej. Powinien umieć znajdować materiały źródłowe z zakresu finansów i rachunkowości, rozumieć je oraz umieć je analizować. Absolwent powinien znać język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu finansów i rachunkowości. Absolwent powinien być przygotowany do podjęcia pracy w instytucjach finansowych i niefinansowych na pomocniczych stanowiskach. Absolwent powinien być przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

III. RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA

III.1 GRUPY TREŚCI KSZTAŁCENIA, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	300	40
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	300	40
Razem	600	80

III.2 SKŁADNIKI TREŚCI KSZTAŁCENIA W GRUPACH, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	300	40
Treści kształcenia w zakresie:		
1. Matematyki	30	
2. Statystyki	30	
3. Prawa	30	
4. Ekonometrii	30	
5. Rachunkowości	45	
6. Finansów	45	
7. Mikroekonomii	45	
8. Makroekonomii	45	
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	300	40
Treści kształcenia w zakresie:		
1. Matematyki finansowej		
2. Analizy finansowej		
3. Rachunkowości finansowej		
4. Rynków finansowych		
5. Finansów publicznych		
6. Finansów przedsiębiorstwa		
7. Bankowości		
8. Ubezpieczeń		

III.3 WYSZCZEGÓLNIENIE TREŚCI I EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Kształcenie w zakresie matematyki

Treści kształcenia: Rachunek macierzowy. Wyznaczniki. Liniowa zależność i niezależność wektorów. Rząd macierzy. Rozwiązywanie układów równań i nierówności liniowych. Ciągi i szeregi liczbowe. Badanie przebiegu funkcji. Ekstrema lokalne i globalne. Elementy rachunku różniczkowego i całkowego. Elementy rachunku prawdopodobieństwa. Zmienne losowe. Rozkład normalny. Rozkład wykładniczy. Rozkład dwumianowy. Rozkład Poissona. Prawdopodobieństwo zdarzeń. Dwuwymiarowa zmienna losowa o rozkładzie normalnym. Zmienne losowe nieskorelowane. Zmienne losowe niezależne. Wariancja sumy dwóch zmiennych losowych o tym samym rozkładzie.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: posługiwanie się rachunkiem macierzowym; rozwiązywania układów równań liniowych; wyznaczania ekstremów lokalnych i globalnych funkcji; wyznaczania ekstremum funkcji dwóch zmiennych; określania prawdopodobieństwa rozkładu zmiennych losowych – skokowych i ciągłych jednowymiarowych.

2. Kształcenie w zakresie statystyki

Treści kształcenia: Metody analizy rozkładu cechy. Elementy wnioskowania statystycznego. Próba losowa i rozkłady statystyk z próby. Estymatory i estymacja przedziałowa. Hipotezy statystyczne i ich weryfikacja. Testy istotności i test zgodności. Badanie zależności cech. Model regresji liniowej. Weryfikacja i wnioskowanie w modelu regresji liniowej. Analiza szeregów czasowych, wyznaczanie trendu i sezonowości, prognozowanie, indeksy statystyczne.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: czytania i przetwarzania danych statystycznych; stosowania estymatorów oraz weryfikowania hipotez parametrycznych i nieparametrycznych; konstruowania modeli regresji; stosowania modeli regresji w ekonomii.

3. Kształcenie w zakresie podstaw prawa

Treści kształcenia: Prawo a inne systemy normatywne. Współczesne systemy prawa. Norma prawna a przepis prawny. Stosunki prawne. Zdarzenia prawne. Prawo podmiotowe. Stosowanie prawa. Wykładnia prawa. Luki w prawie. Domniemania. Kolizja norm. Źródła prawa – konstytucja, ustawy, kodeksy, umowy międzynarodowe, rozporządzenia, akty prawa miejscowego, akty normatywne wewnętrzne, akty normatywne szczególne. Źródła prawa Unii Europejskiej – rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia, opinie. Elementy prawa konstytucyjnego, administracyjnego, karnego, cywilnego (prawo rzeczowe, zobowiązaniowe, spadkowe), handlowego i pracy (stosunek pracy, umowa o pracę).

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad funkcjonowania systemu prawa; poruszania się w obowiązujących przepisach prawa; rozumienia przepisów prawnych; rozumienia podstawowych rozwiązań prawnych w zakresie prawa konstytucyjnego, administracyjnego, karnego, cywilnego, handlowego i pracy; odnoszenia przepisów prawnych do praktyki gospodarczej; rozumienia konsekwencji naruszenia prawa.

4. Kształcenie w zakresie ekonometrii

Treści kształcenia: Przepływy międzygałęziowe – równania bilansowe, model Leontiewa, prognozy. Optymalizacja liniowa – modelowanie problemów decyzyjnych, zadania programowania liniowego, metoda simpleksowa. Modele ekonometryczne jednorównaniowe – dobór zmiennych do modelu, estymacja, weryfikacja, identyfikacja. Predykcja ekonometryczna.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: określania zależności między produkcją końcową a globalną; interpretowania elementów macierzy przepływów i macierzy Leontiewa; prognozowania na podstawie przepływów międzygałęziowych; doboru zmiennych do modelu ekonometrycznego; doboru metod estymacji; weryfikowania wyników badań ekonometrycznych; interpretowania modeli przyczynowo-skutkowych; prognozowania i szacowania błędów prognozy.

5. Kształcenie w zakresie rachunkowości

Treści kształcenia: System rachunkowości – jego funkcje. Zasady rachunkowości. Plan kont. Ewidencja analityczna i syntetyczna. Metoda bilansowa. Rachunek majątku i kapitału. Klasyfikacja aktywów i pasywów. Operacje ekwiwalentne i wynikowe. Wynik finansowy – rozliczenie. Charakterystyka sprawozdań finansowych – bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa, rachunek przepływów pieniężnych, zestawienie zmian w kapitale własnym. Elementy rachunkowości zarządczej. Elementy rachunku kosztów.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad rachunkowości; rozumienia zasad księgowania i sporządzania sprawozdań finansowych; rozpoznawania pozycji sprawozdań finansowych; rozumienia roli rachunkowości w zarządzaniu jednostką gospodarczą.

6. Kształcenie w zakresie finansów

Treści kształcenia: Istota i funkcje finansów. Systematyka zjawisk finansowych – funkcjonalna i podmiotowa. Kreacja, funkcje i rodzaje pieniądza. Rola finansów w tworzeniu, wymianie i podziale produktu społecznego – procesy rzeczowe i pieniężne, finanse sfery realnej, autonomiczna sfera finansów, rachunki strumieni finansowych, tablice przepływów finansowych. Polityka finansowa i jej funkcje – treść polityki finansowej oraz jej funkcja stabilizacyjna, alokacyjna i redystrybucyjna. Finanse publiczne – struktura sektora, dochody i wydatki publiczne, budżet i jego instrumenty oddziaływania na gospodarkę, finanse samorządu terytorialnego, deficyt budżetowy i dług publiczny. Finanse Unii Europejskiej – budżet Unii Europejskiej, Unia Gospodarcza i Walutowa. System bankowy – zadania,

funkcje, podmioty. Giełda i jej znaczenie w gospodarce. Finanse ubezpieczeń społecznych i gospodarczych – zasady działalności ubezpieczeniowej, klasyfikacja ubezpieczeń, gospodarka finansowa zakładów ubezpieczeń. Finanse przedsiębiorstw – teoria trzech soczewek.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad funkcjonowania instytucji kształtujących gospodarkę finansami; rozpoznawania i oceny zjawisk finansowych zachodzących w gospodarce i podmiotach gospodarczych; rozumienia zasad i celów kształtowania parametrów finansowych.

7. Kształcenie w zakresie mikroekonomii

Treści kształcenia: Uczestnicy życia gospodarczego. Wybór ekonomiczny – potrzeby i zasoby, krzywa możliwości produkcyjnych. Model rynku doskonale konkurencyjnego – determinanty popytu i podaży, równowaga rynku, wolny rynek a kontrola cen, podatki a wyznaczanie równowagi. Reakcja popytu na zmiany cen i dochodu – elastyczność cenowa i dochodowa popytu. Teoria wyboru konsumenta – ograniczenie budżetowe, użyteczność całkowita i krańcowa, racjonalność postępowania, krzywe obojętności, krańcowa stopa substytucji dóbr, dynamiczna teoria konsumpcji. Wybór w warunkach niepełnej informacji – ryzyko w działalności gospodarczej, użyteczność oczekiwana, pomiar ryzyka, równowaga na rynku aktywów ryzykownych. Przedsiębiorstwo w gospodarce – organizacja i wielkość przedsiębiorstwa, składniki i rodzaje kosztów oraz przychodów. Krótkookresowa i długookresowa funkcja produkcji. Teoria równowagi ogólnej – prawo Walrasa, model pajęczyny, optimum Pareto. Równowaga przedsiębiorstwa i rynku w modelu konkurencji doskonałej – decyzje przedsiębiorcy, krótkookresowa krzywa podaży, równowaga rynku. Monopol – równowaga krótko- i długookresowa. Równowaga przedsiębiorstwa w modelu konkurencji monopolistycznej – konkurencja monopolistyczna, równowaga krótko- i długookresowa. Modele duopolu/oligopolu – przywództwo cenowe i ilościowe, równowaga Cournota, bariery wejścia i wyjścia. Teoria gier – zachowania strategiczne, równowaga Nasha, gry powtarzalne i sekwencyjne, logika zachowań kolektywnych. Rynek pracy – popyt na czynniki produkcji, gospodarstwo domowe jako dostawca pracy, podaż pracy w modelu konsumpcja–czas wolny, równowaga na rynku pracy. Rynek kapitału i ziemi. Zawodność rynku – asymetria informacyjna, efekty zewnętrzne, dobra publiczne.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zjawisk mikroekonomicznych; stosowania wiedzy z zakresu mikroekonomii w praktyce gospodarczej; rozumienia ekonomii jednostek gospodarczych i gospodarstw domowych.

8. Kształcenie w zakresie makroekonomii

Treści kształcenia: Gospodarka zamknięta i otwarta. Produkt narodowy brutto a produkt krajowy brutto. Oszczędności i inwestycje. Podatki bezpośrednie i pośrednie, wydatki realne i transferowe, równowaga i nierównowaga budżetowa, wielkości kształtujące stan budżetu, wysokość stóp podatkowych a dochód fiskalny. Model klasyczny – prawo Say'a, dostosowania cenowe, równowaga rynku pracy, bezrobocie, równowaga oszczędności i inwestycji, krzywa zagregowanej podaży. Model popytowy prosty – popytowe determinanty zagregowanej produkcji, krzywa globalnego popytu, dostosowania ilościowe, inwestycje a oszczędności. Model popytowy z państwem – wydatki państwa i podatki netto, popyt państwa na dobra i usługi, inwestycje, oszczędności, polityka budżetowa, dług publiczny i deficyt budżetowy, koszty obsługi długu, polityka fiskalna. Model popytowy z państwem i handlem zagranicznym – korzyści z wymiany międzynarodowej, cła, bilans handlowy, eksport netto, import a zatrudnienie. Cykl koniunkturalny klasyczny – cztery fazy cyklu, współczesny dwufazowy obraz cyklu, punkty zwrotne cyklu. Rodzaje i stopa bezrobocia. Koncepcje inflacji, krzywa Philipsa. Keynesowska funkcja konsumpcji, konsumpcja ukierunkowana na przyszłość, wyznaczanie ceny najmu kapitału, funkcja inwestycji. Czynniki wzrostu gospodarczego, model wzrostu Solowa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zjawisk makroekonomicznych; rozumienia wzajemnych powiązań oraz zależności między zjawiskami makroekonomicznymi; analizowania procesów makroekonomicznych, ich rozpoznania i oceny.

B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Kształcenie w zakresie matematyki finansowej

Treści kształcenia: Stopy procentowe – pojęcie, rodzaje. Stopa zwrotu. Wartość pieniądza w czasie – przyszła i obecna. Kapitalizacja prosta, złożona i ciągła. Dyskontowanie. Rachunek rent – wartość przyszła i obecna. Kredyty – schematy spłaty, koszt kredytu, rzeczywista stopa procentowa kredytu. Wycena instrumentów dłużnych metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Składki jednorazowe netto i składki bieżące w ubezpieczeniach na życie.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: posługiwania się podstawowymi narzędziami wartości pieniądza w czasie; wyznaczania wartości obecnej i przyszłej strumieni rat płatności – kredytów, Indywidualnych Kont Emerytalnych; analizowania kredytów – interpretowania, różnymi metodami, ekonomicznych i finansowych wyników.

2. Kształcenie w zakresie analizy finansowej

Treści kształcenia: Analiza finansowa i jej rola w procesie zarządzania jednostką gospodarczą – metody analizy. Źródła informacji wykorzystywane w analizie. Wstępna analiza sprawozdań finansowych – bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej, rachunku środków pieniężnych, zestawienia zmian w kapitale własnym. Ocena kondycji finansowej na podstawie analizy wskaźnikowej – wskaźniki: płynności, aktywności (rotacji), stopnia zadłużenia, możliwości obsługi długu i rentowności. System dekompozycji wskaźników, piramida Du`Ponta. Próg rentowności. Ocena struktury i kosztu kapitałów. Ocena jednostki gospodarczej na podstawie wartości dodanej. Wycena jednostki gospodarczej. Systemy i sposoby oceny pogarszającej się sytuacji finansowej jednostki gospodarczej – systemy wczesnego ostrzegania, analiza dyskryminacyjna. Systemy rankingowe i ratingowe. Metody oceny projektów inwestycyjnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: pozyskiwania danych do sporządzania analiz finansowych; wykonywania analiz finansowych; oceny kondycji finansowej jednostek gospodarczych na podstawie sprawozdawczości; określania struktury źródeł finansowania i ich kosztów; wyceniania wartości jednostek gospodarczych; identyfikowania jednostek gospodarczych, którym grozi upadłość; sporządzania i analizy ocen rankingowych i ratingowych; oceniania projektów inwestycyjnych.

3. Kształcenie w zakresie rachunkowości finansowej

Treści kształcenia: Koncepcje i zasady rachunkowości finansowej. Harmonizacja i standaryzacja rachunkowości – międzynarodowe normy i wzorce. Zasady wyceny bieżącej i wyceny bilansowej aktywów i pasywów – przeszacowania, odpisy aktualizujące. Szczegółowe problemy wyceny, ewidencji i sprawozdawczości aktywów trwałych i obrotowych – aktywa operacyjne (wartości niematerialne i prawne, środki trwałe, środki trwałe w budowie, leasing, zapasy, należności, rozliczenia międzyokresowe) i aktywa inwestycyjne (instrumenty finansowe, nieruchomości i ruchomości, należności finansowe). Zobowiązania finansowe oraz rezerwy bilansowe i pozabilansowe. Kapitał własny. Przychody i koszty. Rodzaje wyników finansowych. Prowadzenie ksiąg rachunkowych. Skonsolidowana sprawozdawczość finansowa. Obowiązki sprawozdawcze przedsiębiorstwa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad i standardów rachunkowości; wyceniania pozycji sprawozdawczych; rozumienia zawartości poszczególnych pozycji sprawozdawczości i powiązań między nimi; sporządzania sprawozdawczości finansowej, w tym skonsolidowanej; wywiązywania się z obowiązków sprawozdawczych.

4. Kształcenie w zakresie rynków finansowych

Treści kształcenia: Systematyka rynków finansowych – rynek pieniężny i kapitałowy, rynek międzybankowy i pozabankowy, rynek transakcji natychmiastowych, rynek terminowy, rynek pierwotny i wtórny. Rynek depozytowy i kredytowy – banki jako podmioty rynku depozytowego i kredytowego, instrumenty rynku depozytowego i kredytowego, rynek lokat międzybankowych. Rynek krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych – bony skarbowe, bony pieniężne, komercyjne papiery wartościowe. Emisja krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych, funkcje banków w organizacji i przeprowadzaniu emisji. Rynek długoterminowych dłużnych papierów wartościowych – emitenci, rodzaje i mechanizm emisji długoterminowych dłużnych papierów wartościowych. Rynek akcji – definicja i rodzaje akcji, Giełda Papierów Wartościowych, Centralna Tabela Ofert, wprowadzanie akcji spółek do obrotu publicznego. Rynek instrumentów pochodnych – transakcje natychmiastowe a terminowe, giełdowe i pozagiełdowe instrumenty pochodne, funkcje instrumentów pochodnych. Rynek walutowy – waluty obce a dewizy, pozycja walutowa a pozycja płynności, transakcje walutowe, reguły obowiązujące na rynkach walutowych, obroty na polskim i światowym rynku walutowym.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia i stosowania instrumentów finansowych; rozumienia funkcjonowania rynków finansowych; rozumienia zadań instytucji finansowych na rynkach finansowych; rozumienia mechanizmu emisji dłużnych papierów wartościowych; dokonywania analizy rentowności inwestycji w dłużne papiery wartościowe; rozumienia zasad wprowadzania akcji do obrotu giełdowego oraz regulowanego obrotu pozagiełdowego; rozpoznawania i oceny wydarzeń na rynkach finansowych.

5. Kształcenie w zakresie finansów publicznych

Treści kształcenia: Charakterystyka finansów publicznych – pojęcie, funkcje, elementy teorii wyboru publicznego, dobra i usługi publiczne, przedsiębiorstwa publiczne. System i struktura finansów publicznych – bilans sektora publicznego, budżet a skarb państwa, budżet a fundusze parabudżetowe, budżet a jednostki gospodarki pozabudżetowej. Finanse państwa i samorządu terytorialnego – pionowy podział wydatków i dochodów publicznych, przesłanki i metody zasilania zewnętrznego budżetów samorządowych, kryteria podziału terytorialnego państwowych dotacji ogólnych, dotacje celowe. System funduszy parabudżetowych – pojęcie, cechy szczególne, zalety, wady. Zasady klasyfikacji oraz procedury budżetowe – budżety roczne i kilkuletnie programy finansowe, zasady wykonywania budżetów, dyscyplina finansowo-budżetowa, kontrola finansowa. Równowaga finansowo-budżetowa – przyczyny i skutki deficytów, pojęcie i rodzaje długu publicznego, struktura zadłużenia. Wydatki publiczne – tendencja stałego wzrostu (prawo Wagnera), prawo Wagnera versus prawo Laffera, kryteria klasyfikacji, przesłanki i kierunki wydatków publicznych. Wydatki publiczne a polityka gospodarcza – inwestycje publiczne, system zamówień publicznych, partnerstwo publiczno-prywatne, pomoc publiczna dla przedsiębiorców. Wydatki publiczne a polityka społeczna – zabezpieczenie społeczne, ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, usługi społeczne, problematyka inwestycji w człowieka, rola trzeciego sektora w finansowaniu zadań społecznie użytecznych. Dochody publiczne – dochody z majątku publicznego, daniny publiczne, elementy konstrukcji podatku, klasyfikacje podatków. Zasady podatkowe – fiskalne, ekonomiczne, społeczne oraz techniczne. Problem sprawiedliwości podatkowej a progresja w opodatkowaniu dochodów osobistych. Liniowy podatek dochodowy. Opodatkowanie majątku. Podatki bezpośrednie i pośrednie – formy, znaczenie, kierunki ewolucji oraz zalety i wady. Uchylenie się od podatków – przyczyny i formy, szara strefa podatkowa, oazy (raje) podatkowe, walka z przestępczością podatkową.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad funkcjonowania finansów państwa i samorządu terytorialnego; rozumienia fiskalnych instrumentów kształtowania polityki społecznej i gospodarczej; rozumienia wpływu zmian dochodów i wydatków

publicznych na rozwój gospodarczy oraz poziom zaspokajania potrzeb społecznych; dostrzegania zagrożeń wynikających z braku równowagi finansowo-budżetowej i zadłużenia podmiotów sektora publicznego.

6. Kształcenie w zakresie finansów przedsiębiorstwa

Treści kształcenia: Źródła kapitału w przedsiębiorstwie – podział zysku, emitowane papiery wartościowe, rynek pierwotny i wtórny. Ryzyko w decyzjach finansowych a uzyskiwane dochody – stopa zwrotu oczekiwana przez inwestorów a koszt kapitału w przedsiębiorstwie, koszt kapitału obcego i własnego, model wyceny aktywów kapitałowych, współczynnik beta, średni ważony koszt kapitału. Strategie finansowania majątku – kapitał obrotowy netto, cykl operacyjny i konwersji gotówki, zarządzanie środkami pieniężnymi, zarządzanie należnościami, krótkoterminowe źródła finansowania przedsiębiorstwa. Struktura kapitału a wartość firmy – teorie struktury kapitału, korzyści podatkowe a ryzyko, koszty bankructwa, teoria hierarchii źródeł finansowania. Decyzje inwestycyjne – szacowanie przyszłych operacyjnych przepływów pieniężnych, zaktualizowana wartość netto, wewnętrzna stopa zwrotu. Ryzyko w działalności przedsiębiorstwa: operacyjne i finansowe oraz walutowe w transakcjach zagranicznych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: podejmowania decyzji bieżących i strategicznych w przedsiębiorstwie; rozumienia występowania ryzyka w działalności przedsiębiorstwa i jego otoczeniu; zarządzania składnikami majątku przedsiębiorstwa; pozyskiwania źródeł finansowania przedsiębiorstwa; analizowania decyzji zarządczych.

7. Kształcenie w zakresie bankowości

Treści kształcenia: System bankowy – instytucje centralne i rodzaje banków oraz podstawy instytucjonalno-prawne ich funkcjonowania. Bank centralny – organizacja, cele, instrumenty polityki pieniężnej. Nadzór bankowy – organizacja, cele, regulacje nadzorcze. Systemy gwarantowania depozytów – organizacja, cele, zasady gwarancji. Strategie rozwoju i zarządzania w bankach – znaczenie segmentacji, kalkulacja dochodowości klientów, podstawy kalkulacji finansowych. Marketing bankowy – strategie marketingowe banków. Oferta produktów i usług bankowych – w podziale na segmenty i rodzaje instrumentów. Zastosowanie nowoczesnych systemów informatycznych i technologicznych w bankowości – zdalne kanały dystrybucji, produkty i usługi bankowości elektronicznej. Ryzyko w bankowości elektronicznej, ryzyko operacyjne – pojęcie, klasyfikacja, metody analizy i ograniczania. Ryzyko stopy procentowej i walutowej – pojęcie, klasyfikacja, metody analizy i ograniczania. Ryzyko kredytowe – pojęcie, podział na indywidualne i portfelowe, metody oceny zdolności kredytowej i zarządzania. Zastosowanie instrumentów pochodnych do zabezpieczania ryzyka bankowego. Dokumenty Komitetu Bazylejskiego w zakresie zarządzania ryzykiem, Nowa Umowa Kapitałowa. Elementy sprawozdawczości bankowej. Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej banku.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad funkcjonowania systemu bankowego; rozumienia zasad działania instytucji centralnych regulujących sektor bankowy; oceny wpływu sektora bankowego na sytuację makroekonomiczną; oceny wpływu stabilności systemu finansowego na działalność bankową; rozumienia zasad i metod zarządzania bankiem; konstruowania oferty produktowo-usługowej; rozumienia zasad kalkulacji instrumentów bankowych; identyfikowania, analizowania i zarządzania ryzykiem bankowym; oceniania sytuacji ekonomiczno-finansowej banków.

8. Kształcenie w zakresie ubezpieczeń

Treści kształcenia: Definicje i cechy ubezpieczeń. Ubezpieczenia gospodarcze i społeczne. Funkcje i znaczenie ubezpieczeń w gospodarce. Otoczenie instytucjonalne ubezpieczeń – podstawy prawne, koncesje, nadzór. Zasady funkcjonowania ubezpieczeń gospodarczych – elementy stosunku ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia, gospodarka finansowa, działalność marketingowa, zarządzanie ryzykiem. Formy ubezpieczeń, produkty ubezpieczeniowe.

Ubezpieczenia na życie. Otwarte Fundusze Emerytalne. Rozwój polskiego rynku ubezpieczeń na tle rynku międzynarodowego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad prowadzenia działalności ubezpieczeniowej; tworzenia oferty ubezpieczeniowej i jej oceny; wykorzystywania prawa w działalności ubezpieczeniowej.

IV. PRAKTYKI

Praktyki powinny trwać krócej niż 4 tygodnie.

Zasady i formę odbywania praktyk ustala jednostka uczelni prowadząca kształcenie.

V. INNE WYMAGANIA

1. Programy nauczania powinny przewidywać zajęcia z zakresu wychowania fizycznego – w wymiarze 60 godzin, którym można przypisać do 2 punktów ECTS; języków obcych – w wymiarze 120 godzin, którym należy przypisać 5 punktów ECTS; technologii informacyjnej – w wymiarze 30 godzin, którym należy przypisać 2 punkty ECTS. Treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej: podstawy technik informatycznych, przetwarzanie tekstów, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, grafika menedżerska i/lub prezentacyjna, usługi w sieciach informatycznych, pozyskiwanie i przetwarzanie informacji – powinny stanowić co najmniej odpowiednio dobrany podzbiór informacji zawartych w modułach wymaganych do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych (ECDL – European Computer Driving Licence).
2. Programy nauczania powinny obejmować treści humanistyczne w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, którym należy przypisać nie mniej niż 3 punkty ECTS.
3. Programy nauczania powinny przewidywać zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej.
4. Przynajmniej 40% zajęć powinny stanowić seminaria lub ćwiczenia.
5. Za przygotowanie do egzaminu dyplomowego (w tym za przygotowanie pracy dyplomowej, jeśli przewiduje ją program nauczania) student otrzymuje 10 punktów ECTS.

B. STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Studia drugiego stopnia trwają nie krócej niż 4 semestry. Liczba godzin zajęć nie powinna być mniejsza niż 800. Liczba punktów ECTS nie powinna być mniejsza niż 120.

II. KWALIFIKACJE ABSOLWENTA

Absolwent powinien posiadać zaawansowaną – w stosunku do studiów pierwszego stopnia – wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości. Powinien rozumieć występowanie zjawiska ryzyka na rynku finansowym i globalnym oraz umieć nim zarządzać. Powinien umieć przeprowadzać analizy finansowe oraz fundamentalne i wyciągać z nich właściwe wnioski. Powinien być przygotowany do podejmowania decyzji o charakterze finansowym oraz prowadzenia działalności doradczej. Absolwent powinien być przygotowany do pracy w instytucjach finansowych i niefinansowych. Absolwent powinien mieć wpojone nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz powinien być przygotowany do kontynuacji edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).

III. RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA

III.1 GRUPY TREŚCI KSZTAŁCENIA, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	105	14
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	135	19
Razem	240	33

III.2 SKŁADNIKI TREŚCI KSZTAŁCENIA W GRUPACH, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH Treści kształcenia w zakresie:	105	14
1. Polityki pieniężnej	30	
2. Rachunkowości zarządczej	30	
3. Portfela inwestycyjnego	45	
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH Treści kształcenia w zakresie:	135	19
1. Prawa finansowego		
2. Rachunku kosztów		
3. Standardów sprawozdawczości finansowej		
4. Zarządzania instytucjami kredytowymi		

III.3 WYSZCZEGÓLNIENIE TREŚCI I EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Kształcenie w zakresie polityki pieniężnej

Treści kształcenia: Pieniądz i bank centralny. Popyt na pieniądz. Pojęcie i definicje podaży pieniądza. Mechanizmy kreacji podaży (zasobów) pieniądza. Procesy pieniężne w gospodarce otwartej. Inflacja a wzrost gospodarczy. Stabilność systemu finansowego a polityka pieniężna. Transmisja impulsów monetarnych. Cele polityki pieniężnej – strategiczne, pośrednie i operacyjne. Strategie polityki pieniężnej. Instrumenty polityki pieniężnej – pośrednie (operacje otwartego rynku, stopy procentowe) i bezpośrednie (rezerwa obowiązkowa). Polityka pieniężna w modelu IS-LM-BP. Polityka pieniężna w Polsce. Polityka pieniężna Europejskiego Banku Centralnego. Integracja monetarna w Unii Europejskiej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia mechanizmów kształtowania podaży i popytu na pieniądz, kreacji pieniądza oraz krążenia pieniądza w gospodarce; rozumienia zagadnień inflacji i czynników ją kształtujących; rozumienia zależności między polityką pieniężną a polityką makroekonomiczną; rozumienia instrumentów polityki pieniężnej i ich wpływu na sytuację monetarną i gospodarczą.

2. Kształcenie w zakresie rachunkowości zarządczej

Treści kształcenia: Pojęcie i funkcje rachunkowości zarządczej. Informacje kosztowe w podejmowaniu decyzji krótkoterminowych i długoterminowych. Wpływ zarządzania kosztami na wyniki finansowe jednostek gospodarczych. Budżetowa metoda zarządzania. Rachunkowość ośrodków odpowiedzialności – ocena efektywności działania. Zrównoważona karta osiągnięć.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: analizowania wpływu kosztów na efektywność funkcjonowania jednostek gospodarczych; wyciągania wniosków z informacji zarządczych; podejmowania decyzji menedżerskich; planowania w jednostkach gospodarczych.

3. Kształcenie w zakresie portfela inwestycyjnego

Treści kształcenia: Rodzaje inwestycji finansowych. Metody analizy ryzyka i dochodowości: akcji, obligacji, obligacji zamiennych i pochodnych papierów wartościowych. Metody wyceny papierów wartościowych. Zarządzanie ryzykiem portfeli inwestycyjnych. Ilościowe i jakościowe zasady dywersyfikacji portfela inwestycyjnego. Konstrukcja portfela akcji. Zarządzanie portfelem akcji. Konstrukcja portfela obligacji. Zarządzanie portfelem obligacji. Wykorzystanie analizy okresowej i analizy wypukłości do uodpornienia portfela obligacji na ryzyko stóp procentowych. Portfele mieszane akcji, obligacji i pochodnych papierów wartościowych. Analiza portfela kredytowego. Zarządzanie portfelem kredytowym. Metody analizy efektywności portfela inwestycyjnego. Zabezpieczanie wartości portfela inwestycyjnego za pomocą instrumentów pochodnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: specyfikowania ryzyka inwestycyjnego; analizy ryzyka, zarządzania ryzykiem oraz oceny stabilności ryzyka inwestycyjnego; ograniczania i dywersyfikacji ryzyka inwestycyjnego; konstruowania portfeli inwestycyjnych w określonych warunkach i przy wybranych kryteriach optymalizacji w zakresie zysku i ryzyka; oceny ryzyka kredytowego; wykorzystywania procedur ograniczających ryzyko portfela kredytowego.

B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Kształcenie w zakresie prawa finansowego

Treści kształcenia: Prawo finansowe w systemie prawa. Instytucje prawa finansowego. Prawne podstawy funkcjonowania systemu bankowego – banku centralnego, nadzoru

bankowego, systemu gwarantowania depozytów, banków państwowych, spółek akcyjnych, banków spółdzielczych, instytucji kredytowych. Czynności bankowe – pojęcie i klasyfikacja, czynności bankowe sensu largo. Prawne podstawy wybranych produktów i usług bankowych – rachunek bankowy, pożyczka bankowa, kredyt, gwarancja, akredytywa, elektroniczne instrumenty płatnicze. Zabezpieczenia wiarygodności bankowych – rzeczowe, obligacyjne, weksle. Bankowy tytuł egzekucyjny. Szczególne prawa i obowiązki banków. Prawne podstawy działalności ubezpieczeniowej – nadzoru ubezpieczeniowego, funduszu gwarancyjnego, rzeczownika ubezpieczonych, zakładów ubezpieczeń, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, pośredników ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych i brokerów. Rodzaje i klasyfikacja ubezpieczeń – ubezpieczenia majątkowe i osobowe, ubezpieczenia dobrowolne i obowiązkowe. Umowa ubezpieczenia – strony umowy, ogólne warunki umów, regulaminy, wzory umów, zdarzenia losowe, ryzyka ubezpieczeniowe, prawa i obowiązki stron umowy ubezpieczenia, zawarcie umowy, zmiana i odstąpienie od umowy ubezpieczenia. Elementy prawa dewizowego. Elementy prawa podatkowego. Elementy prawa e-finansów – zasady zawierania umów i płatności na odległość, podpis elektroniczny, ochrona klienta instytucji finansowych, ochrona programów komputerowych i baz danych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia podstaw prawnych funkcjonowania instytucji finansowych; analizowania i oceny umów związanych z prowadzeniem działalności instytucji finansowych; zabezpieczania prawnego przed ryzykiem na rynku finansowym; rozumienia prawnych aspektów prowadzenia e-biznesu; rozumienia konsekwencji naruszania przepisów prawa finansowego.

2. Kształcenie w zakresie rachunku kosztów

Treści kształcenia: Pojęcie i funkcje rachunku kosztów. Klasyfikacja kosztów. Metody kalkulacji kosztów. Zasady ewidencji i rozliczania kosztów. Budżetowanie kosztów. Analiza kosztów. Wpływ rachunku kosztów na wyniki finansowe jednostki gospodarczej. Rachunek kosztów w jednostce gospodarczej – kosztów działania, kosztów produktu, kosztów klienta.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozróżniania kosztów i ich kalkulacji; rozumienia zasad ewidencjonowania, budżetowania i rozliczania kosztów; analizowania kosztów; określania wpływu kosztów na wyniki finansowe jednostki gospodarczej.

3. Kształcenie w zakresie standardów sprawozdawczości finansowej

Treści kształcenia: Koncepcyjne założenia sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych. Ujęcie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Prezentacja instrumentów finansowych w sprawozdawczości. Utrata wartości aktywów. Prezentacja kapitałów własnych oraz zobowiązań. Sprawozdanie zmian w kapitale własnym. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego. Ujęcie przychodów.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z przyjętymi standardami; ujmowania aktywów rzeczowych i niematerialnych oraz instrumentów finansowych w sprawozdaniach; ujmowania kapitałów własnych i zobowiązań w sprawozdaniach; wyceny oraz ujmowania przychodów i kosztów w sprawozdawczości finansowej.

4. Kształcenie w zakresie zarządzania instytucjami kredytowymi

Treści kształcenia: Funkcjonowanie instytucji kredytowych. Model współczesnego banku – struktura organizacyjna. Techniki menedżerskie w bankowości – benchmarking, zarządzanie menedżerskie, outsourcing, kalkulacja dochodowości klientów, kalkulacja ceny produktów i usług bankowych, kalkulacja dochodowości produktów bankowych. Elementy controllingu bankowego – rachunek efektywności, planowanie i budżetowanie banku. Strategie rozwoju banku, znaczenie segmentacji. Oferta produktów i usług bankowych według segmentów – klienci indywidualni, małe i średnie przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa korporacyjne, jednostki samorządu terytorialnego, rolnicy. Oferta produktów i usług bankowych według rodzajów instrumentów – kredyty: korporacyjne, konsumenckie, hipoteczne, mieszkaniowe,

sekurytyzacja i gwarancje. Bankowe kanały dystrybucji. Elementy marketingu bankowego. Integracja oferty bankowej z produktami i usługami oferowanymi przez inne podmioty rynku finansowego. Zarządzanie aktywami i pasywami na zlecenie. Zarządzanie aktywami i pasywami banku. Zarządzanie płynnością i wypłacalnością banku. Kapitał własny banku – struktura i koszt kapitału oraz zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, walutowym i kredytowym. Istota, rodzaje oraz metody szacowania i ograniczania różnych typów ryzyka. Metody pomiaru ryzyka według koncepcji Value at Risk. Wykorzystanie instrumentów pochodnych do zabezpieczania ryzyka bankowego: kredytowego, stopy procentowej, walutowego. Elementy rachunkowości bankowej. Elementy analizy i oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej banku – bankowy plan kont, wstępna analiza sprawozdawczości finansowej, analiza wskaźnikowa, analiza dyskryminacyjna, ratingi, rankingi.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: określania strategii i modelu funkcjonowania instytucji kredytowej; rozumienia zasad planowania i działalności bankowej; podejmowania decyzji menedżerskich w zakresie bieżącego funkcjonowania banku; rozumienia zasad kalkulacji finansowych; zarządzania ofertą produktowo-usługową banku i podejmowanym ryzykiem; oceny i ograniczania ryzyka bankowego; rozumienia zasad sprawozdawczości bankowej; oceny kondycji ekonomiczno-finansowej banku.

IV. INNE WYMAGANIA

1. Przynajmniej 40% zajęć powinny stanowić seminaria lub ćwiczenia.
2. Za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje 20 punktów ECTS.